

ULUSLARARASI SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER DERGİSİ
INTERNATIONAL JOURNAL OF SOCIAL AND HUMANISTIC SCIENCES

e-ISSN: 2619-9300

İlkokul Öğrencilerine Yönelik Kariyer Bilinci Ölçeği: Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması

Career Awareness Scale for Primary School Students: Validity and Reliability Study

Berat DEMİRTAŞ¹, Mustafa EROL

Makale Bilgisi/Article Information

Geliş/ Received: 03.09.2024
Kabul/ Accepted: 06.10.2024
Yayın/ Published: 31.12.2024

Araştırma makalesi/Research article

DOI: 10.47155/mamusbbd.1543141

Kaynakça Bilgisi/ Citation Information

Demirtaş, B., & Erol, M. (2024). İlkokul öğrencilerine yönelik kariyer bilinci ölçeği: geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Maarif Mektepleri Uluslararası Sosyal ve Beşerî Bilimler Dergisi*, 7(2), 24-39.
<https://doi.org/10.47155/mamusbbd.1543141>

Demirtaş, B., & Erol, M. (2024). Career consciousness scale for primary school students: validity and reliability study. *Maarif Mektepleri International Journal of Social and Humanistic Sciences*, 7(2), 24-39.
<https://doi.org/10.47155/mamusbbd.1543141>

Öz

Bu çalışmada İlkokul Öğrencilerine Yönelik Kariyer Bilinci Ölçeği'nin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu İstanbul'da öğrenim gören ve kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi ile belirlenen 310 ilkokul öğrencisidir. İlkokul Öğrencilerine Yönelik Kariyer Bilinci Ölçeği'nin faktör yapısını belirlemek için açılıyıcı ve doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. AFA sonucunda elde edilen verilere göre ölçeğin üç faktörlü bir yapıda olduğu belirlenmiştir. Elde edilen faktörler İlkokul Öğrencilerine Yönelik Kariyer Bilinci Ölçeği'nin toplam varyansının %55.190'nını açıklamaktadır. Faktörler "meslekleri tanıma, kendini tanıma ve karar verme" olarak isimlendirilmiştir. DFA sonuçlarına göre ölçeğin uyum indeksleri ve madde korelasyon değerlerinin kabul edilebilir aralıktadır. Ayrıca ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısının alt faktörlere göre dağılımları da istenilen aralıklardadır. Bu bulgulardan hareketle ölçeğin ilkokul öğrencilerinin kariyer bilinçlerinin ölçülmesinde kullanılabileceği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Kariyer bilinci, Meslekler, İlkokul öğrencileri

Abstract

This study aimed to develop a career awareness scale for primary school students. The convenience sampling method determined the study group of 310 primary school students studying in Istanbul. Exploratory and confirmatory factor analyses were conducted to determine the factor structure of the career awareness scale for primary school students. According to the data obtained as a result of EFA, it was determined that the scale had a three-factor structure. The obtained factors explained 55.190% of the total variance of the career awareness scale. The factors were named "knowing professions, knowing oneself and making decisions." According to the

¹Milli Eğitim Bakanlığı, Dr.

²Yıldız Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Sınıf Eğitimi Ana Bilim Dalı, Dr. Öğr. Üyesi.

 beratdemm@gmail.com

 0000-0001-9875-3147

 merol@yildiz.edu.tr

 0000-0002-1675-7070

CFA results, the scale's fit indices and item correlation values were within acceptable ranges. In addition, the distributions of the scale's Cronbach Alpha internal consistency coefficient according to the sub-factors were also within the desired ranges. Based on these findings, it can be said that the scale can be used to measure the career awareness of primary school students.

Keywords: Career awareness, Professions, Primary school students

Giriş

Kariyer, yaşam boyunca meydana gelen olayların, mesleki rollerdeki gerilemeler, duraksamalar ve ilerlemelerin toplamı olarak tanımlanabilir (Herr vd., 2004). Bu bağlamda kariyer, bireyin yaşam süreci boyunca yaptığı seçimlere dayanan ve kişiye özgü bir gelişim süreci olarak görülmektedir. Kariyer bilinci, bireylerin kendi yeteneklerinin, ilgi alanlarının ve becerilerinin farkında olmalarını, bu yetenekleri geliştirme yönünde çaba sarf etmelerini ve yaşamları boyunca kariyerlerini planlayabilme yetilerini ifade eder (Niles ve Harris-Bowlsbey, 2013). Bu süreçte, bireylerin yaptıkları seçimler, aldıkları roller ve sorumluluklar kariyerlerini yönlendiren temel unsurlardır (Sukiennik vd., 2004). Erken dönemlerde başlayan bu roller ve sorumluluklar, bireylerin kariyer gelişimini ve şekillenmesini önemli ölçüde etkiler. Kariyer gelişim süreci, bireylerin yapmış olduğu seçimler aracılığıyla doğrudan etkilendiğinden, erken yaşlarda verilen kararlar ve edinilen deneyimler, gelecekteki kariyer yollarını belirlemede kritik bir rol oynar (Niles ve Harris-Bowlsbey, 2013). Meslek seçimleri ve bu meslekleri sürdürme, bireylerin hayatlarındaki önemli dönüm noktalarından biridir; bu nedenle, erken yaşlarda kariyer bilincinin geliştirilmesi, bireylerin uzun vadeli kariyer hedeflerine ulaşmalarında ve meslek seçimlerine önemli bir katkı sağlar.

Kariyer gelişimi çocukluktan yaşlılığa kadar süren ve yaşam boyunca devam eden dinamik bir süreç olarak tanımlanmaktadır (Tolbert, 1974; Magnuson ve Starr, 2000; Blackurst vd., 2003; Watson ve McMahan, 2004). Çocuklar ile yapılan araştırmalar erken yaşta oluşan kariyer bilincinin kariyer seçimlerinde önemli olduğunu ortaya koymuştur (Watson ve McMahan, 2004). Çocuklarda kariyer gelişimi ve kariyer seçimleri her ne kadar önemli de olsa literatürde çocukların kariyer gelişimlerine yönelik yeteri kadar akademik çalışma mevcut değildir (Stroeher, 1994; Wood ve Kaszubowski, 2008). Gottfredson (2002) ve Super'e (1994) göre de kariyer gelişimi üzerine akademik araştırmalar yapan uzmanların çocukluk dönemi kariyer faktörlerini ihmal ettiklerini belirtmişlerdir. Bu nedenle kariyer eğitiminin okul öncesinden üniversite yıllarına kadar bütün öğrencilerin meslek ve kariyer gelişimlerine destek olmak için okul öğretim programları ile bütünleştirilmesi gerekmektedir (Watts, 2001). Çünkü bu alanda çalışan uzmanlara göre kariyer gelişimi çok erken yaşlardan başlayıp yaşamın her alanında devam etmektedir (Walls, 2000). Diğer bir deyişle, çocukların karar verme becerilerinin geliştirilmesi, meslekleri tanımaları ve meslek seçimlerine yönelik farkındalık kazanmaları gelecekteki kariyer seçimleri için önemlidir (Sidiropoulou-Dimakakou vd., 2013). Erken dönemde yapılan kariyer gelişim çalışmaları çocukların sosyal, akademik ve geleceğe yönelik düşünme becerilerini geliştirmeye katkı sağlamaktadır (Schultheiss vd., 2005).

İlgili alanyazın incelendiğinde çeşitli kariyer gelişim modellerinin olduğu görülmektedir (Bandura, 1997; Gottfredson, 2005; Marciniak vd., 2022; Super, 1994). Çocuklara yönelik modellerden en dikkat çekenini ise Super'in (1994) kariyer gelişim modelidir. Super'e (1994) göre çocuklarda kariyer gelişimi dokuz basamakta incelenebilir;

- Merak: Çocuğun öğrenmek için araştırmaya olan eğilimidir.
- Keşif: Çocuğunun çevresini tanıma amaçlı yürüttüğü faaliyetler toplamıdır.

- Bilgi: mesleki bilginin nasıl toplanacağını ve bu bilginin nasıl kullanılacağını anlaşılması durumudur.
- Anahtar şekiller: Çocuklar için önemli bir rol oynayan kişileri ifade etmektedir.
- İlgili alanları: Meslekleri tanıyan ve mesleklerin özelliklerini kavrayan çocuklar yavaş yavaş ilgili oldukları mesleği tanımaya başlarlar.
- Kontrol odağı: Çocukların bugününü ve geleceğini kontrol altına alması durumudur.
- Zaman perspektifi: Çocuklar geleceğe dönük planları için geçmişi, bugünü ve geleceği birbirinden ayırt edebilir. Bu kavram ile çocukta gelecek duygusu kavramı da gelişmeye başlar.
- Benlik kavramı: Çeşitli rol, pozisyon ve durumları ifade eder. Çevresel etkilerin ön planda olduğu etkileşimi ifade eder.
- Planlama: Planlama ve karara varma son aşamayı oluşturmaktadır. Planlama yapma becerisi yeterli bilgiye, ilgiye ve zaman perspektifini kontrol etme kavramlarının kazanmasına bağlıdır.

Çocukların kariyer gelişimlerinin şekillenmesinde ve kariyer modellerinin anlamlandırılmasında kariyer rehberliği önemli bir rol oynamaktadır. Kariyer rehberliği, çocuklara erken yaşlarda yönlendirme sağlayarak, onların gelecekteki kariyer seçimleriyle ilgili algılarını, ilgi alanlarını, bilgi seviyelerini ve yeteneklerini sistematik bir şekilde geliştirmeyi amaçlayan bir süreç olarak tanımlanabilir. Gordon (1999) bu bağlamda kariyer rehberliğinin, eğitimde fırsat eşitliği sağladığını belirtmiştir; çünkü bu rehberlik, çocukların farklı kariyer seçeneklerine erişimini artırarak, sosyal adaleti teşvik edici bir rol oynar (Irving ve Malik, 2005). İlkokul düzeyinde uygulanan kariyer rehberliği, çocukları erken yaşlarda belirli kariyer yol seçimleri yapmaya zorlamaktan ziyade, onların gelecekteki seçeneklerinin vaktinden önce daralmasını engellemeyi hedefler. Bu yaklaşım, çocukların geniş bir meslek yelpazesi hakkında bilgi edinmelerine ve çeşitli kariyer yollarını keşfetmelerine olanak tanır, böylece onların kariyer gelişim süreçleri daha bilinçli ve çeşitli bir şekilde gelişir (Sidiropoulou-Dimakakou vd., 2013). Erken dönem kariyer rehberliği, çocukların kariyer seçeneklerini genişletirken, aynı zamanda sosyal ve ekonomik fırsat eşitliği sağlama amacı güder, bu da onların gelecekte daha dengeli ve adil bir şekilde kariyer planlaması yapmalarına olanak tanır.

Araştırmanın Önemi ve Amacı

Bir ülkenin kalkınma ve gelişiminde en önemli faktörlerden biri nitelikli insan gücüdür (Murat ve Şenöz, 2005). Bu bağlamda, çocukların erken yaşlarda kariyer gelişimleri de büyük bir önem taşımaktadır. Nitelikli insan gücünün sağlanması, erken yaşlarda verilen eğitimle doğrudan ilişkilidir; bu nedenle, çocuklara kariyer gelişim farkındalığı kazandırmak da hayati bir önem taşır. Erken yaşlarda başlayan kariyer eğitimi, çocukların ilerleyen dönemlerde daha bilinçli ve yönlendirilmiş bir kariyer seçimi yapmalarına olanak tanır. Şarf (2002) kariyer seçimini, bireylerin istekleri ile yaşam boyunca elde ettikleri başarıların bir toplamı olarak tanımlamaktadır. Bu nedenle, ilkokul öğrencilerinin kariyer bilincinin ölçülmesine yönelik bir ölçek geliştirmek, bu süreçte önemli bir adım olarak değerlendirilmektedir. Bu çalışmanın bulguları, çocukların kariyer bilincini değerlendirme sürecine katkıda bulunacak ve ilkokul düzeyindeki öğrencilerin kariyer farkındalıklarını artırma potansiyeli taşıyacaktır. Ayrıca, böyle bir ölçek, çocukların erken yaşta ilgi ve yeteneklerini keşfetmelerine ve çeşitli kariyer seçenekleri hakkında bilgi edinmelerine yardımcı olabilir. Bu sayede öğrenciler, hangi alanlarda yetenekli olduklarını ve hangi mesleklerin kendilerine daha uygun olduğunu daha iyi

anlayabilirler, bu da gelecekteki eğitim ve kariyer seçimlerinde daha bilinçli kararlar almalarını sağlayabilir. Erken yaşta kariyer bilinci kazandırmak, çocukların uzun vadeli kariyer hedeflerine ulaşmalarında önemli bir temel oluşturur ve ülkenin gelecekteki nitelikli insan gücünü sağlamada kritik bir rol oynar.

Ayrıca bu ölçek ile elde edilen veriler çocukların bireysel ilgi alanlarını ve güçlü yönlerini belirlemeye yardımcı olarak, onlara daha etkili destek ve rehberlik sunulabilir. Sonuç olarak, kariyer bilinci ölçeği, çocukların meslek seçimi sürecinde erken yaşta yön bulmalarını ve kendi potansiyellerini keşfetmelerini sağlayarak, gelecekte daha tatmin edici ve başarılı kariyer yolları izlemelerine katkıda bulunacağı söylenebilir. Türkiye’deki alanyazın incelendiğinde kariyer gelişimi ve kariyer bilincine yönelik; Kariyer Araştırma Ölçeği (Mercan ve Öztemel, 2024), Kariyer Keşfi Ölçeği (Özaydın ve Siyez, 2022), Kariyer Kararsızlık Ölçeği (Yam, Alkın ve Barut, 2020), Çocuklar için Kariyer Gelişimi Ölçeği (Bacanlı, Özer ve Sürücü, 2006), Kariyer İnançları Ölçeği (Ulu, 2007) ve Kariyer Hedef Geri Bildirimi Ölçeği (Korkmaz & Kırdök, 2019) gibi ölçeklerin geliştirildiği görülmektedir. İlkokul öğrencilerine yönelik meslekleri tanıma, meslek seçimi ve karar varma alt boyutlarını içeren bir ölçek çalışmasına rastlanmamıştır. Bu açıdan bu çalışmanın alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca erken yaşlarda çocukların kariyer bilinçlerinin ölçülmesi öğrencilerin seviyelerine göre kariyer eğitim içerikleri sunulmasını kolaylaştıracaktır.

Yöntem

Bu araştırma ilkokul öğrencilerine yönelik kariyer bilinci ölçeği geliştirme adına tarama çalışması kapsamında yürütülmüştür. Çalışmada öncelikle madde havuzu oluşturulmuş ve maddelere ilişkin uzman görüşleri alınmıştır. Bu işlemlerin ardından çalışma grubunda yer alan öğrencilere uygulanarak yapı geçerliliği ve güvenilirliği ortaya konulmuştur.

Çalışma Grubu

Araştırma İstanbul’da devlet ilkokullarında öğrenim gören ve çalışmaya katılmak isteyen 310 öğrenci ile yürütülmüştür. Çalışma grubu için öğrencilerin belirlenmesinde toplam 3 ilkokul belirlenmiştir. Bu ilkokullarda 3. ve 4. sınıfa devam eden öğrenciler çalışmaya dahil edilmiştir. Araştırmanın çalışma grubu kolay ulaşılabilir örneklem belirleme yöntemi ile belirlenmiştir. 310 öğrenci ile yapılan çalışmanın 180’ine açıklayıcı faktör analizi (AFA), 130’una da doğrulayıcı faktör analizi (DFA) analizi uygulanmıştır. Çalışma grubunu oluşturan ilkokul öğrencilerinin 160’ı kız (%51.61), 150’si erkektir (%48.39). Çalışmaya katılan ilkokul öğrencilerinin yaş ortalaması 8.9’dur.

Veri Toplama Aracı

Ölçeğin madde havuzunun oluşturulması; İlkokul Öğrencilerine Yönelik Kariyer Bilinci Ölçeği’nin madde havuzunun belirlenmesi için üç aşamalı bir yol izlenmiştir. Bu aşamalardan ilki alanyazın taranmasıdır. İkinci olarak ise uzman görüşüne başvurulmuştur. Üçüncü ve son aşamada ise öğrencilere açık uçlu kariyer ve mesleklere yönelik nitel sorular sorulmuştur. Bu aşamalardan sonra taslak form hazırlanmıştır. Hazırlanan 30 maddelik taslak form ve beşli likert ve ilkokul öğrencilerinin dolduracağı şekilde düzenlenmiştir. Maddelerin beşli likert yapısı şu şekildedir: “1- kesinlikle katılmıyorum. 2- katılmıyorum. 3- az katılıyorum. 4- katılıyorum. 5- kesinlikle katılıyorum”. Ayrıca maddelerin, açıklık, dil ve anlatım ve bilimsel yönünden uygunluğu için gerekli uzman görüşlerine başvurulmuştur. Uzmanlar sınıf eğitimi alanında, Türkçe eğitimi alanında, ölçme ve değerlendirme eğitimi alanında ve ilkokulda görev

yapan sınıf öğretmenlerinden oluşmaktadır. Hazırlanan taslak formda ters maddeler yer almamıştır.

Analizler sonucunda İlkokul Öğrencilerine Yönelik Kariyer Bilinci Ölçeği'nden alınabilecek puanlar 11-55 arasında değişmektedir. Test sonuçları incelendiğinde geliştirilen İlkokul Öğrencilerine Yönelik Kariyer Bilinci Ölçeği'nin toplam puanlar ve alt boyutlara ilişkin puanlar bazında da değerlendirilebileceği belirlenmiştir.

Ölçeğin kapsam ve görünüş geçerliğinin hesaplanması (uzman görüşü): Uzman görüşü aşamasında ölçeğin taslak formu “açıklık”, “anlaşılabilirlik” ve “uygunluk” kriterleri açısından uzmanlar tarafından değerlendirilmiştir. Ayrıca uzmanlar her bir maddeyi ve o maddenin alt boyuta uygunluğunu “uygun değil”, “uygun”, “kısmen uygun” gibi ölçütlere göre değerlendirmişlerdir. Bu işlemlerden sonra elde edilen verilere göre İlkokul Öğrencilerine Yönelik Kariyer Bilinci Ölçeği'nin kapsam geçerlilik indeksi araştırmacılar tarafından her madde bağlamında tek tek hesaplanmıştır.

Uzman görüşleri dikkate alınarak maddelerin bazılarının ölçme aracından çıkarılmasına, bazılarının ise düzenlenmesine karar verilmiştir. Toplamda beş madde, ölçme aracından çıkarılmış ve taslak form 25 madde olarak değerlendirilmiştir. İlkokul Öğrencilerine Yönelik Kariyer Bilinci Ölçeği'nin kapsam geçerlilik indeksine yönelik veriler aşağıda Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Kapsam geçerlilik indeksi sonuçları

Maddeler	U	KU	UD	KGİ
Madde 1	7	0	1	0.42
Madde 2	8	0	0	1.00
.....
Madde 13	8	0	0	1.00
.....
Madde 25	6	1	1	0.33
Çalışmaya Katılan Uzmanlar	8			
Kapsam Geçerlik İndeksi	0.89			

* Uygun= U, Kısmen Uygun= KU, Uygun Değil= UD, Kapsam Geçerlik İndeksi=KGİ

Tablo 1 incelendiğinde 30 maddelik formun 8 uzman tarafından değerlendirildiği ve KGİ'nin .86 olarak belirlendiği görülmektedir. Elde edilen KGİ'nin belirlenen istenilen düzeyde olduğu söylenebilir. Çünkü 8 uzmandan görüş alındığında KGİ'nin en az .78 olması gerekmektedir (Yurdugül, 2005).

Veri Toplama Süreci

Çalışmanın verileri 2020-2021 eğitim öğretim bahar yarısında İstanbul'da devlet ilkokuluna giden öğrencilerden toplanmıştır. İlkokul Öğrencilerine Yönelik Kariyer Bilinci Ölçeği'nin verileri araştırmacılar tarafından yüz yüze dağıtılan formlar aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilere ve öğrencilerin velilerine, verilerin diğer kişilerle paylaşılmayacağı ve sadece bilimsel veriler için kullanılacağı açıklanmıştır. Ayrıca araştırmanın etik kurul izni alındıktan sonra veli ve çocuk izin formları da toplanmıştır. Çalışma sonuçlarına ilişkin velilere geri dönüşte bulunulacağına ilişkin bilgi verilmiştir. Ayrıca formda maddelerin yanı sıra katılımcıların cinsiyetleri, yaşları ve eğitim durumları gibi demografik değişkenler de istenmiş ve bu veriler çalışma grubunu yakından tanımak adına kullanılmıştır.

Verilerin Analizi

Veri analizine başlamadan önce toplanan verilerin uç değerlerinin olup olmadığı Box-Plot grafiği ile incelenmiştir. Uç değerler belirlendikten sonra normallik analizleri yapılmıştır. Normallik analizine göre çarpıklık ve basıklık değerlerinin uygun aralıklarda olduğu (Tabachnick ve Fidell, 2013) belirlenmiştir. Veri setinin çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) değerlerinin -.075 ile .093 olduğu belirlenmiştir. Normallik varsayımlarını sağlama adına doğrusal ilişki varsayımı serpilme diyagramına da bakılmış (Kalaycı, 2016) ve bağımsız ve bağımlı değişken arasındaki ilişkinin doğrusal olduğu belirlenmiştir. Daha sonra çalışma kapsamında geçerlilik ve güvenilirliğe ilişkin işlemler yapılmıştır. Bu işlemler aşağıda açıklanmıştır.

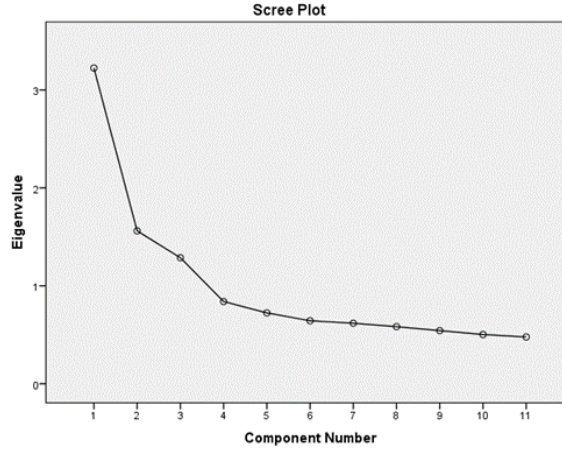
1. Geçerlik işlemleri: İlkokul Öğrencilerine Yönelik Kariyer Bilinci Ölçeği'nin geçerliliğini ortaya koyma adına aşağıdaki işlemler yapılmıştır.
 - a. *Kapsam geçerliği (Araştırmacılar, Uzman Görüşleri)*
 - b. *Açımlayıcı faktör analizi (SPSS)*
 - c. *Doğrulayıcı faktör analizi (MPLUS 7.0)*
2. Güvenirlik işlemleri: Ölçeğin güvenilirliğini belirlemek için aşağıdaki işlemler yapılmıştır.
 - a. *Madde analizi (Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı)*
 - b. *Testin bütününe yönelik analizler (standart hata, standart sapma, ortalama güçlük, varyans)*
 - c. *Cronbach α (iç tutarlılık katsayıları)*

Bulgular

Bu bölümde araştırmanın bulgularına yer verilmiştir. Bu başlık altında araştırmada uygulanan AFA-açımlayıcı faktör analizi, DFA-doğrulayıcı faktör analizi, madde korelasyon değerleri ve güvenilirlik analizi sonuçlarına yer verilmiştir.

Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA)

İlkokul Öğrencilerine Yönelik Kariyer Bilinci Ölçeği'nin yapı geçerliliğini ve faktör yapılarını ortaya koyma adına AFA yapılmıştır. AFA sonucunda madde toplam korelasyon değerleri .40'ın ve madde varyansı .50'nin altında olan toplam 14 madde İlkokul Öğrencilerine Yönelik Kariyer Bilinci Ölçeği'nden çıkarılmıştır. Ölçme aracında kalan maddeler incelendiğinde ölçeğin Kaiser-Mayer-Olkin (KMO) değerinin .82 ve Bartlett Küresellik Testi değerinin .000 ($p < .05$) olduğu saptanmıştır. Bu değerler incelendiğinde İlkokul Öğrencilerine Yönelik Kariyer Bilinci Ölçeği'nin veri setinin veri analizine uygun olduğu söylenebilir (Kalaycı, 2016). Ayrıca ölçekte kalan maddelerin ortak varyans değerleri incelendiğinde bu değerlerin .52 ile .78 arasında değiştiği görülmüştür. İlkokul Öğrencilerine Yönelik Kariyer Bilinci Ölçeği'nin faktör sayısını belirlemek adına öz değerlere ve saçılım grafiğine bakılmıştır. Saçılım grafiğine ilişkin veriler aşağıda Şekil-1' de verilmiştir.

Şekil 1. Saçılım grafiği

Tablo 2. Faktör sayısı ve açıklanan varyans oranı

Faktörler	Başlangıç Öz Değerleri			Kare Yüklemelerin Öz Toplamları		
	Toplam	Varyans %	Toplanmış %	Toplam	Varyans %	Toplanmış %
1. Faktör	3.223	29.304	29.304	2.063	18.752	18.752
2. Faktör	1.560	14.186	43.490	2.037	18.522	37.274
3. Faktör	1.287	11.700	55.190	1.971	17.916	55.190

Tablo 2 incelendiğinde İlkokul Öğrencilerine Yönelik Kariyer Bilinci Ölçeği'nin öz değeri 1' den büyük olan üç faktöre sahip olduğu söylenebilir. Ayrıca tabloda açıklanan varyans oranları verilmiştir. Bu oranlara göre ölçekte yer alan faktörlerden birinci faktör toplam varyansın %18.75'ini, ikinci faktör toplam varyansın %18.52'ini ve üçüncü faktör toplam varyansın %17.92'sini açıklamaktadır. Ayrıca tabloya göre üç faktörün birlikte toplam varyansın %55.19'unu açıkladığı görülmektedir. Maddelerin faktörlere dağılımını belirlemek ve anlamlı faktörler meydana getirme adına döndürme işlemi uygulanmış ve elde edilen sonuçlar aşağıda Tablo 3'te faktör yükleri bağlamında sunulmuştur.

Tablo 3. Ölçekte kalan maddelerin faktör yükleri

Faktörler	Maddeler	Faktör Yükleri		
		1	2	3
Karar Verme	M1. Kariyerimi planlayabilirim	.747		
	M4. Mesleğimi seçerken nelere dikkat edeceğimi bilirim	.720		
	M2. En doğru mesleği seçeceğimden eminim	.663		
	M3. Başarılı olmak iyi bir meslek seçmekle ilgilidir	.555		
Kendini Tanıma	M5. Yeteneklerimin farkındayım		.779	
	M7. İleride ilgi duyduğum mesleği seçmek isterim		.766	
	M6. Yapabileceğim mesleklerin neler olduğunu bilirim		.597	
Meslekleri Tanıma	M10. Geleceğin mesleklerinin ne olduğunu bilirim			.786
	M9. Günlük hayattaki mesleklerin neler olduğunu bilirim			.743
	M8. Bazı meslekler zor koşullarda yürütülür			.632
	M11. Yapmak istediğim mesleği araştırırım			.569

Tablo 3 incelendiğinde İlkokul Öğrencilerine Yönelik Kariyer Bilinci Ölçeği'nin meslekleri tanıma faktörünün (4 madde) yük değerleri .57 ile .79, karar verme faktörünün (4 madde) yük değerleri .56 ile .75 ve kendini tanıma faktörünün ise (3 madde) yük değerleri .60

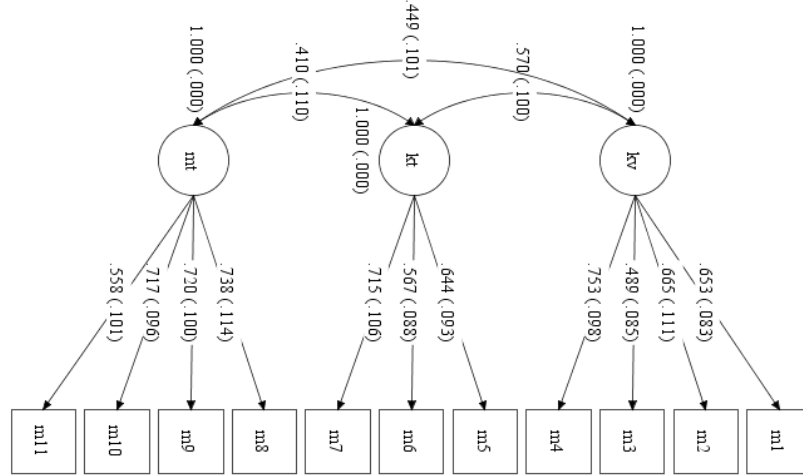
ile .78 arasında değiştiği görülmektedir. Ölçeğe ilişkin alt faktörler uzman görüşleri ve alanyazın doğrultusunda belirlenmiştir.

Doğrulatoryı Faktör Analizi (DFA)

Açımlayıcı faktör analizi (AFA) sonucunda oluşturulan 3 faktörlü modeli test edebilmek adına birinci ve ikinci düzey doğrulatoryı faktör analizi (DFA) işlemleri uygulanmıştır. Birinci ve ikinci düzey DFA sonuçlarına ilişkin veriler aşağıda sunulmuştur. DFA kapsamında Ki-kare uyum testi (χ^2/df) (Chi-square Goodness), RMSEA (Root Mean Square Error of Approximation), SRMR (Standardized Root Mean Square Residual), CFI (Comparative Fit Index) ve TLI (Turker-Lewis Index) uyum indekleri hesaplanmıştır.

Birinci düzey doğrulatoryı faktör analizine ilişkin bulgular

Birinci düzey DFA analizinin sonuçları Şekil 1.'de sunulmuştur.

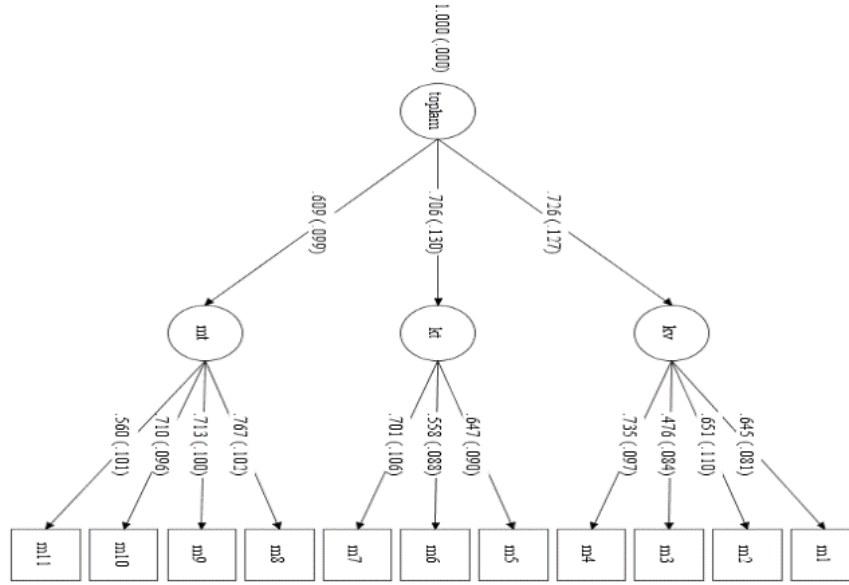

Şekil 2. Birinci düzey DFA path diagramı

Birinci düzey DFA analizi sonuçları değerlendirilirken Ki-kare (χ^2/df), RMSEA, SRMR, CFI ve TLI uyum indekleri göz önüne alınmıştır. Model veri uyumunun iyi olabilmesi için uyum indeklerinin; Ki-kare (χ^2/df)<2, CFI ve TLI \geq 0.90, SRMR ve REMSEA \leq 0.08 kriterlerine uygun olması gerekmektedir (Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2012). Çalışmamızda yapılan birinci düzey DFA analizinden elde edilen uyum indekleri sonuçları Ki-kare (χ^2/df) 1.33, RMSEA=0.05, SRMR=0.06, TLI=0.94, CFI=0.95 olarak bulunmuştur. Ayrıca faktör yük değerlerinin 0.30 değerinin üzerinde olduğu görülmüştür. Elde edilen bulgular doğrultusunda İlkokul Öğrencilerine Yönelik Kariyer Bilinci Ölçeği'nin faktör yapısının doğrulandığı görülmektedir.

İkinci Düzey Doğrulayıcı Faktör Analizine ilişkin Bulgular

İkinci düzey DFA analizinin sonuçları Şekil 2.'de sunulmuştur.

Şekil 3. İkinci düzey DFA path diagramı

İkinci düzey DFA analizi sonuçları değerlendirilirken ki-kare (χ^2/df), RMSEA, SRMR, CFI ve TLI uyum indeksleri göz önüne alınmıştır. Model veri uyumunun iyi olabilmesi için uyum indekslerinin; Ki-kare (χ^2/df)<2, CFI ve TLI \geq 0.90, SRMR ve REMSEA \leq 0.08 kriterlerine uygun olması gerekmektedir (Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2012). Çalışmamızda yapılan ikinci düzey DFA analizinden elde edilen uyum indeksleri sonuçları Ki-kare (χ^2/df) 1.33, RMSEA=0.05, SRMR=0.06, TLI=0.94, CFI=0.95 olarak bulunmuştur. Ayrıca faktör yük değerlerinin 0.30 değerinin üzerinde olduğu görülmüştür. Elde edilen bulgular doğrultusunda İlkokul Öğrencilerine Yönelik Kariyer Bilinci Ölçeği'nin üç faktörlü 11 maddeden oluşan yapısının doğrulandığı görülmektedir.

Tablo 5. Güvenirlilik katsayılarına ilişkin bulgular

Faktörler	X	Varyans	Std. Sap.	Madde Sayısı	İç Tutarlılık Katsayısı
Kendini Tanıma	12,6489	5,368	2,31691	4	.72
Karar Verme	11,5668	6,483	2,54625	3	.70
Meslekleri Tanıma	30,4733	40,513	6,36496	4	.70

Tablo 5 incelendiğinde “İlkokul Öğrencilerine Yönelik Kariyer Bilinci Ölçeği” ölçme aracının iç tutarlılık (Cronbach Alfa) katsayısı .75 ve ölçeğin kendini tanıma, karar verme ve meslekleri tanıma alt boyutlarına ilişkin iç tutarlılık katsayısının (Cronbach Alfa) .70 ile .72 arasında değiştiği görülmektedir. Ölçeğin elde edilen güvenilirlik katsayısının .70-.72 aralığında değişmesi ölçeğin oldukça güvenilir bir ölçek olduğunun göstergesidir (Kalaycı, 2016; Özdamar, 2017).

Tablo 6. Madde istatistiklerine yönelik bulgular

Madde No	Madde Çıkarsa Test Ortalaması	Madde Çıkarsa Test Varyansı	Düzeltilmiş Madde-Toplam Korelasyonu	Kareli Çoklu Korelasyon	Madde Çıkarsa Cronbach Alpha Değeri	t-değeri	sd/p
M1	40,0370	36,992	,431	,287	,732	53,889	
M2	40,5185	36,040	,366	,209	,741	37,743	
M3	40,1605	37,937	,381	,275	,738	55,553	
M4	40,4012	35,708	,460	,292	,727	43,588	
M5	40,0864	37,769	,345	,276	,742	51,391	
M6	40,2778	36,947	,477	,271	,727	54,486	sd=167
M7	40,4136	36,853	,366	,257	,740	43,077	*p<.01
M8	40,5123	35,046	,460	,298	,727	39,200	
M9	40,3704	36,955	,353	,272	,741	43,172	
M10	40,3395	36,747	,400	,313	,735	45,955	
M11	40,2160	36,742	,390	,237	,736	46,467	

Tablo 6'ya göre İlkokul Öğrencilerine Yönelik Kariyer Bilinci Ölçeği'nin maddelerinin toplam korelasyon değerlerinin .35 ile .46 arasında değiştiği söylenebilir.

Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmada ilkokul öğrencilerinin kariyer bilinçlerini ortaya koymak amacıyla İlkokul Öğrencilerine Yönelik Kariyer Bilinci Ölçeği'nin geçerlilik ve güvenilirlik işlemleri yapılmıştır. Geçerlilik aşamasında uzman görüşleri doğrultusunda kapsam geçerlilik indeksi hesaplanmış ardından açımlayıcı faktör analizi (AFA) ve doğrulayıcı faktör analizi (DFA) işlemleri yapılmıştır. Güvenirlik aşamasında ise Cronbach Alpha katsayısı ve madde istatistikleri hesaplanmıştır.

Yapılan AFA sonucunda ölçek üç faktöre ayrılmıştır ve DFA ile bu yapı doğrulanmıştır. Doğrulayıcı faktör analizinde χ^2/df , RMSEA, SRMR, CFI ve TLI uyum indeksleri göz önüne alınmış ve bu indekslerden alınan değerlerin kabul edilebilir değerler arasında olduğu ve oluşturulan modelin uyumlu olduğu belirlenmiştir. Alanyazın incelendiğinde de ilgili uyum indekslerinin incelendiği çalışmalara rastlanmıştır (Yirci, Özdemir ve Kartal, 2016; Aydın, 2013; Uysal ve Sarıça, 2019). Analizlerden sonra oluşan faktörler; Karar Verme, Kendini Tanıma ve Meslekleri Tanıma olmak isimlendirilmiştir. Kariyer bilincine ilişkin geliştirilen diğer ölçekler incelendiğinde; Ulaş ve Yıldırım'ın (2016) 5 faktörlü bir yapıya ulaştığı (İş/Meslek Bilgisi, Kendini Tanıma, Kariyer Tercihi, Kariyer Planı Oluşturma Yolları ve Mesleki Konuları Takip), Özyayın ve Siyez'in (2022) tek faktörlü bir yapıya ulaştığı, Altunışık'ın (2010) 3 faktörlü bir yapıya ulaştığı (Kişisel Eğitim ve Geliştirme, Kurum Yönlendirme ve Destek ve Kişisel Motivasyon), Büyükgöze-Kanvas'ın (2012) Türkçe'ye uyarlamasını yaptığı çalışmada 2 faktörlü bir yapıya ulaştığı (Kesinlik ve Kararsızlık), Yaşar ve Sunay'ın (2019) 4 faktörlü bir yapıya ulaştığı (Mesleki Gelişim Yatkınlığı, Mesleki Hazır Bulunma, Mesleki Özgüven ve Mesleki Bilinç) görülmüştür. Görüldüğü üzere farklı çalışmalarda farklı sonuçlar elde edilmiş olsa da bu çalışmada oluşturulan alt faktörler diğer çalışmalarda benzerlik göstermektedir. Yaşanan farklılıkların sebebi olarak ise bu çalışmanın örnekleminin yaş grubu olarak diğer çalışmalardan farklı olması ve ilkokul öğrencilerini hedef alması gösterilebilir.

Ölçeğin güvenilirlik analizlerine bakıldığında ise her faktör ve ölçeğin tamamına ilişkin Cronbach Alpha katsayısı hesaplanmıştır. Tüm ölçeğin Cronbach Alpha değeri .75 hesaplanırken oluşan faktörlerde ise; Kendini Tanıma=.72, Karar Verme=.70, Meslekleri Tanıma=.70 olarak belirlenmiştir. Daha sonra ise madde toplam korelasyonuna bakılmıştır.

Madde toplam korelasyonu testten alınan toplam puan ile test maddelerinden alınan puanlar arasındaki ilişkiyi açıklar ve .30 ve üzerinde değer alan maddeler ölçeğin temsil gücünü açıklamada yeterlidir (Büyüköztürk, 2020). Bu çalışmada ise madde toplam korelasyonları .35 ile .46 aralığında olduğu belirlenmiştir. Dolayısıyla çalışmada yer alan maddelerin tutarlı olduğu söylenebilir.

İlkokul Öğrencilerine Yönelik Kariyer Bilinci Ölçeği beşli likert tipte (1- Kesinlikle Katılmıyorum. 2- Katılmıyorum. 3- Az Katılıyorum. 4- Katılıyorum. 5- Kesinlikle Katılıyorum) olup tüm ölçekten alınabilecek puanlar 11 ile 55, Karar Verme faktöründen 4 ile 20, Kendini Tanıma faktöründen 3 ile 15 ve Meslekleri Tanıma faktöründen 4 ile 20 arasında değişmektedir. Ölçekte ters madde yer almazken, alınan yüksek puanlar öğrencilerin kariyer bilinçlerinin yüksek olduğuna işaret etmektedir.

Öneriler

- Bu ölçek ilkokul öğrencilerinin kariyer bilinçlerini ölçme adına geliştirilmiştir. Bu bağlamda farklı ölçeklerle uyum indeksleri incelenebilir.
- Ölçeğin alt boyutları, meslekleri tanıma, kendini tanıma ve karar verme boyutlarından oluşmaktadır. Ölçeğin alt boyutlarına ilişkin nitel çalışmalar yapılabilir.

Extended Abstract

Career Consciousness Scale for Primary School Students: Validity and Reliability Study

Berat DEMİRTAŞ, Mustafa EROL

Introduction

It is defined in career-related literature as the totality of life events and regressions, pauses, and advancements in roles related to work and profession (Herr et al., 2004). Career awareness is the realization of one's own talents, interests and skills as well as the effort to develop talents and plan one's career throughout one's life (Niles and Harris-Bowlsbey, 2013). Individuals can shape their careers by the roles and responsibilities they take on throughout their lives (Sukiennik et al., 2004). These early-stage roles and responsibilities play an important role in shaping individuals' careers and the career development process. Individuals' choices have a direct impact on their career development (Niles and Harris-Bowlsbey, 2013). Career development is also defined as a dynamic process that spans human life from childhood to old age and continues throughout people's lives (Tolbert, 1974; Magnuson and Starr, 2000; Blackurst et al., 2003; Watson and McMahon, 2004). Children's research has highlighted the significance of career choices and early career awareness (Watson and McMahon, 2004).

Method

The study included 310 students from an Istanbul public primary school. The study group was determined by a simple sampling method. Exploratory factor analysis (EFA) was used on 180 of the 310 students in the study, while confirmatory factor analysis (CFA) was

used on 130 of them. The study group consisted of 160 (51.61%) female primary school students and 150 (48.39%) male primary school students. The average age of the primary school students taking part in the study is 8.9.

Findings

The scale was divided into three factors following the exploratory factor analysis, and this structure was confirmed by confirmatory factor analysis. In confirmatory factor analysis, the Chi-square fit test (χ^2/df) (Chi-square Goodness), RMSEA (Root Mean Square Error of Approximation), SRMR (Standardized Root Mean Square Residual), CFI (Comparative Fit Index), and TLI (Turker- Lewis Index) fit indices were considered, and it was determined that the values obtained from these indices were among the acceptable values and the model was compatible. When the scale's reliability analyses were examined, the Cronbach Alpha coefficient for each factor and the entire scale was calculated.

Result and Discussion

When the literature was searched, studies examining the relevant fit indices were discovered (Yirci et al., 2016; Aydın, 2013; Uysal and Sarça, 2019). Following the analysis, three factors emerged: decision making, self-knowledge, and profession recognition. When other scales for career awareness are examined, Ulaş and Yıldırım (2016) found a 5-factor structure (Business/Vocational Knowledge, Self-Knowledge, Career Choice, Ways of Creating a Career Plan, and Following Professional Issues), while Zaydn and Siyez (2021) found a single-factor structure, Altunışık, Yaşar and Sunay (2019) discovered a 4-factor structure (Professional Development Disposition, Professional Readiness, Professional Self-Confidence and Professional Consciousness).

Pedagogical Implications: The scale of career awareness can be applied to students between the ages of 11-17 by performing confirmatory factor analysis.

Kaynaklar

- Altunışık, B. (2010). *Öğretmenlerin kariyer hedeflerinin eğitim kurumlarındaki kariyer yönetimi uygulamalarına yansımaları üzerine öğretmen algıları* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi.
- Aydın, İ. S. (2013). Öğretmen adaylarının konuşma öz yeterliklerine ilişkin ölçek geliştirme çalışması. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 14, 33-46.
- Bacanlı, F., Özer, A., & Sürücü, M. (2006 Ekim). *Çocuklar için kariyer gelişim ölçeğinin faktör yapısı ve güvenilirliği*. IX. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi. Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. W.H. Freeman.
- Blackhurst, A., Auger, R.W., & Wahl, K.H. (2003). Children's perceptions of vocational preparation requirements. *Professional School Counseling*, 7(2), 59-67.
- Büyükgöze-Kavas, A. (2012). Kariyer karar ölçeğinin Türkçe uyarlaması: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Turkish Psychological Counseling & Guidance Journal*, 4(38), 159-168.
- Büyüköztürk, Ş. (2020). *Veri analizi el kitabı*. Pegem.
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu G., & Büyüköztürk Ş. (2012). *Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik SPSS ve LISREL uygulamaları*. Pegem.

- Gottfredson, L.S. (2002). *Gottfredson's theory of circumscription, compromise and selfcreation*. D. Brown & Associates (Ed.). Career choice and development içinde (s.101-106). Scholastic Testing Service.
- Gottfredson, L.S. (2005). Applying Gottfredson theory of circumscription and compromise in career guidance and counseling. In S. D. Brown & R. W. Lent (Eds.), *Career development and counseling: Putting theory and research to work* (pp. 71–100). Wiley.
- Gordon, E. (1999). *Education and justice: A view from the back of the bus*. Teachers College Press.
- Herr, E. L., Cramer, S. H., & Niles, S. G. (2004). *Career guidance and counseling: Through the lifespan*. Pearson Publications.
- Irving, B.A., & Malik, B. (2005). *Critical reflections on career education and guidance: Promoting social justice within a global economy*. Routledge Falmer.
- Kalaycı, Ş. (2016). *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri*. Asil Yayın Dağıtım.
- Korkmaz, O., & Kırdök, O. (2019). Kariyer hedefi geribildirim ölçeği'nin (KHGÖ) türkçeye uyarlanması: geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Kuramsal Eğitim Bilim Dergisi*, 12(2), 494-510. <https://doi.org/10.30831/akukeg.443315>
- Magnuson, C.S., & Starr, M.F. (2000). How early is too early to begin life career planning? The importance of the elementary school years. *Journal of Career Development*, 27(2), 89–101. <https://doi.org/10.1023/A:1007844500034>
- Marciniak, J., Johnston, C.S., Steiner, R.S., & Hirschi, A. (2022). Career preparedness among adolescents: A review of key components and directions for future research. *Journal of Career Development*, 49(1), 18–40. <https://doi.org/10.1177/0894845320943951>
- Mercan, O., & Öztemel, K. (2024). Kariyer araştırma ölçeği: geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 22(2), 1551-1576.
- Murat, S., & Şenöz, İ. (2005). Üsküdar ilçesinde çocukların eğitim ve meslek seçimi konusunda ailelerin tercihleri: Hane halkı reisleri (HHR) üzerine görgül (ampirik) bir araştırma. *İktisat Fakültesi Mecmuası*, 55(1), 651-593.
- Niles, S. G., & Harris-Bowlsbey, J. (2013). *Career development interventions in the 21st century*. F. K. Owen. (Çev.). Nobel.
- Özaydın, S., & Siyez, D.M. (2022). Kariyer keşfi ölçeği: Türkçe'ye uyarlama, geçerlik ve güvenirlik çalışması. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, (12). 249-270. <https://doi.org/10.21733/ibad.901688>
- Sharf, R.S. (2002). *Applying career development theory to counseling*. Brooks Cole Thomson Learning.
- Sidiropoulou-Dimakakou, D., Mylonas, K., Argyropoulou, K., & Drosos, N. (2013). Career decision-making skills of primary education students in Greece: planning of career guidance activities throughout the curriculum. *Malta Review of Educational Research*, 7(1), 52-72. <http://dx.doi.org/10.5539/ies.v6n5p22>
- Stroeher, S.K. (1994). Sixteen kindergartners' gender-related views of careers. *The Elementary School Journal*, 95(1), 95–103. <https://doi.org/10.1086/461792>
- Sukiennik, D., Bendat, W., & Raufman, L. (2004). *The career fitness program: exercising your options*. Pearson Prentice Hall.
- Super, D.E. (1994). *A life span, life space perspective on convergence*, in Savickas, M. L. and Lend, R.W. (Eds), *Convergence in Career Development Theories*, Consulting Psychologists Press, Palo Alto, CA.

- Tolbert, E.L. (1974). *Counseling for career development*. Houghton Mifflin.
- Ulu, E. (2007). *Lise öğrencilerinin kariyer inançlarının bazı değişkenlere göre yordanması*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ege Üniversitesi, İzmir.
- Uysal, İ., & Sarıça, S. (2019). Çizgi filmlerin ilkokul öğrencilerinin duyuşsal özelliklerine etkisine yönelik bir ölçek geliştirme çalışması. *İlköğretim Online*, 17(3). <https://doi.org/10.17051/ilkonline.2018.466347>
- Walls, R.T. (2000). Vocational cognition: Accuracy of 3rd-, 6th-, 9th-, and 12th-grade students. *Journal of Vocational Behavior*, 56(1), 137–144. <https://doi.org/10.1006/jvbe.1999.1716>
- Watts, A.G. (2001). Career education for young people: Rationale and provision in UK and other European countries. *International Journal for Educational and Vocational Guidance*, 1, 209-222. <https://doi.org/10.1023/A:1012231803861>
- Watson, M., & McMahon, M. (2004). Matching occupation and self: does matching theory adequately model children's thinking?. *Psychological Reports*, 95(2), 421-31. <https://doi.org/10.2466/PR0.95.6.421-431>
- Wood, C., & Kaszubowski, Y. (2008). The career development needs of rural elementary school students. *The Elementary School Journal*, 108(5), 431- 444. <https://doi.org/10.1086/589472>
- Yam, F.C., Alkın, S., & Barut, Y. (2020). Kariyer hedef tutarsızlık ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması: geçerlik ve güvenirlik çalışması. *İş ve İnsan Dergisi*, 7(1), 23-32. <https://doi.org/10.18394/iid.629970>
- Yaşar, O.M., & Sunay, H. (2019). Spor bilimleri öğrencilerine yönelik kariyer farkındalığı ölçeğinin (KFÖ) geliştirilmesi. *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 2(1), 7-22. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/comusbd/issue/50645/632097>
- Yirci, R., & Kartal, S.E. (2016). Okul yöneticilerinin mizah yönelimleri. *Journal of the Human & Social Science Researches*, 5(8). S. 2479-2495. <https://doi.org/10.15869/itobiad.281489>
- Yurduğül, H. (2005). *Ölçek geliştirme çalışmalarında kapsam geçerliği için kapsam geçerlik indekslerinin kullanılması*, XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 28–30 Eylül Denizli, <http://yunus.hacettepe.edu.tr/~yurdugul/3/indir/PamukkaleBildiri.pdf>

Ekler

Ek-1: İlkokul öğrencilerine yönelik kariyer bilinci ölçeği

Yönerge

Bu ölçek sizin kariyer bilincinizi ölçmek amacıyla hazırlanmıştır. Ölçekte yer alan maddelere lütfen içtenlikle cevap veriniz. “1- Kesinlikle Katılmıyorum. 2- Katılmıyorum. 3- Az Katılıyorum. 4- Katılıyorum. 5- Kesinlikle Katılıyorum” şeklinde sıralanmaktadır. Aşağıda 1’den 5’e kadar olan soruların size en yakın seçeneğini **X** işreti ile işaretleyiniz. Katılımlarınız için teşekkür ederiz.

Faktörler	Maddeler	1	2	3	4	5
Karar Verme	1. Kariyerimi planlayabilirim					
	2. Mesleğimi seçerken nelere dikkat edeceğimi bilirim					
Kendini Tanıma	3. En doğru mesleği seçeceğimden eminim					
	4. Başarılı olmak iyi bir meslek seçmekle ilgilidir					
Meslekleri Tanıma	5. Yeteneklerimin farkındayım					
	6. İleride ilgi duyduğum mesleği seçmek isterim					
	7. Yapabileceğim mesleklerin neler olduğunu bilirim					
Meslekleri Tanıma	8. Geleceğin mesleklerinin ne olduğunu bilirim					
	9. Günlük hayattaki mesleklerin neler olduğunu bilirim					
	10. Bazı meslekler zor koşullarda yürütülür					
	11. Yapmak istediğim mesleği araştırırım					

Yazar beyanları/Statements of the authors

Etik	Ethic
<ul style="list-style-type: none">✓ “İlkokul Öğrencilerine Yönelik Kariyer Bilinci Ölçeği: Geçerlilik ve Güvenirlik Çalışması” başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş olup, toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir.✓ Çalışmanın etiğe uygun olduğuna dair Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulundan etik kurul raporu (Başvuru No: 021/05/Tarih: 28.07.2021) alınmıştır.	<ul style="list-style-type: none">✓ Scientific, ethical and citation rules were followed during the writing process of the study titled “Career Consciousness Scale for Primary School Students: Validity and Reliability Study”, no falsification was made on the collected data and this study was not sent to any other academic publication medium for evaluation.✓ Ethics committee report (No: 021/05/Date: 28.07.2021) was received from Yıldız Technical University Social and Human Sciences Ethics Committee, indicating that the study was ethical.
Yazar Katkıları	Contribution of Authors
<ul style="list-style-type: none">✓ Bu çalışmaya yazarların katkı oranları eşittir	<ul style="list-style-type: none">✓ The contributions of the authors to this study are equivalent.
Çatışma Beyanı	Conflict Statement
<ul style="list-style-type: none">✓ Makalemiz ile ilgili herhangi bir kurum, kuruluş, kişi ile mali çıkar çatışması yoktur ve yazarlar arasında çıkar çatışması bulunmamaktadır.	<ul style="list-style-type: none">✓ There is no financial conflict of interest with any institution, organization, person related to our study and there is no conflict of interest between the authors.